

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتَكُمُ الْكَذِبَ هَذَا حَلَالٌ وَهَذَا حَرَامٌ لِّتَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ ۚ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ﴾

سورة النحل، الآية 116

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ:

«لَيَأْتِيَنَّ عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ لَا يُبَالَى الْمَرْءُ بِمَا أَخَذَ الْمَالَ، أَمِنَ»

«حَلَالٌ أَمْ مِنْ حَرَامٍ»

البخاري، بيو، 23

Değerli Müminler!

Yüce Allah helal ve haramın ne olduğunu, gönderdiği kitaplar ve elçiler aracılığıyla açıklamıştır. Kendisine iman edenlerin de bu emir ve yasaklar çerçevesinde hayatlarını sürdürmelerini istemiştir. Dolayısıyla insanların kendi arzularına göre bir şeye helal veya haram demeleri açık bir şekilde yasaklanmıştır. Hutbemizin başında okuduğumuz âyet-i kerîmede Yüce Allah “**Dilleriniz yalana alışageldiğinden dolayı, Allah’a karşı yalan uydurmak için, ‘Şu helaldir, şu haramdır.’ demeyin. Şüphesiz, Allah’a karşı yalan uyduranlar kurtuluşa eremezler.**”¹ diye buyurarak, insanların arzularına göre helali haram, haramı da helal saymalarını yasaklamaktadır. Helal dairesinde hayat sürdürmenin mükâfatı cennet, haramla beslenmenin, haramla iş yapmanın karşılığı ise cehennemdir. Bundan dolayı Resul-i Ekrem (s.a.v.) Efendimiz, haramla beslenen bir beden cehennemde yanmaya layık olduğunu buyurmuş ve haram yoldan elde edilen şeylerin tasadduk edilmesiyle sevap kazanılamayacağını haber vermiştir. Haram kazançla yapılan ibadetleri Yüce Allah’ın kabul etmeyeceğini anlatan Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.), bununla ilgili geçmiş ümmetlerden bir adamı örnek göstererek şöyle buyurmuştur: “**Bir kimse Allah yolunda uzun seferler yapar. Saçı başı dağınık, toza toprağa bulanmış vaziyette ellerini semaya açarak: Yâ Rabbi! Yâ Rabbi! diye dua eder. Hâlbuki onun yediği haram, içtiği haram, gıdası haramdır. Böyle birinin duası nasıl kabul edilir!**”² Bir başka hadise ise şöyledir: Sa’d b. Ebû Vakkâs (r.a.) duasının makbul olmasını istemiş, Efendimiz (s.a.v.) de ona, “**Yediklerinin helal olmasına dikkat et ki duaların kabul olsun.**”³ tavsiyesinde bulunmuştur. Helal, fıtratımıza, yaratılışımızın gayesine uygun olan

güzelliklerdir. Haram ise, insanın onur ve haysiyetini zedeleyen, ona hem maddi hem de manevi zarar veren çirkinliklerdir. Tükettiğimiz gıdadan giydiğimiz elbiseye, bindiğimiz arabadan oturduğumuz eve kadar hayatımızın her alanında helal ölçülere dikkat etmeliyiz.

Kurduğumuz cümleler, bulunduğumuz ortamlar, hâl ve hareketlerimiz, söylem ve eylemlerimiz de bu ölçülere uygun olmalıdır. Düğün, nişan, tatil, ticaret, komşuluk, akrabalık, arkadaşlık ve alışveriş gibi tüm ilişkilerimizde helal dairesinde kalmaya özen göstermeliyiz. Ancak bu hassasiyet sayesinde dünyada huzura, ahirette ise Allah’ın vadettiği nimetlere kavuşabiliriz. Unutmayalım ki haramlar, Allah ile kul arasındaki en büyük engeldir.

Muhterem Müslümanlar!

Ne yazık ki, helal-haram hassasiyetinin günden güne azaldığı, haramların özendirilerek aleni bir şekilde işlendiği bir zamanda yaşıyoruz. Aynı şekilde mahremiyet sınırlarımız da zedelenmektedir. Böyle bir zamanda bize düşen; Allah ve Resulünün koyduğu helal ve haram ölçülerine titizlikle riayet etmektir. Ailemize ve çocuklarımıza helal-haram bilincini kazandırmaktır. Helal-haram hassasiyetini kaybetmek, fert ve toplum için en büyük felakettir. Kur’an-ı Kerim’in rahmet yüklü mesajlarına iman eden, Peygamber Efendimiz (s.a.v.)’in kutlu yolundan yürüyen her mümin, helal-haram duyarlılığına sahip olmak zorundadır. Mümin, imanının gereği olarak Rabbini seven, sınırlarını bilen insandır. Dinin özünü teşkil eden helal ve haramlar, Allah Teâlâ’nın kullarının ebedî mutluluğu için koymuş olduğu ve uyulması gereken sınırlardır. Helal ve harama dikkat ettiğimizde, sadece Allah’ın emirlerine uymuş olmayız. Aynı zamanda dinimizin korumayı hedeflediği can, akıl, nesil, din ve mal gibi temel değerleri de güvence altına almış oluruz. Bu sayede hem bireysel hem toplumsal zararların önüne geçilir. Allah’ın koyduğu sınırlara uyulan bir toplumda, insanlar can ve mal güvenliği endişesi yaşamaz. Nesiller korunur, haksızlıklar önlenir, adalet ve huzur hâkim olur. Helal ve haram dengesinin gözetildiği bir dünyada, toplumu sarsan birçok sorun da kendiliğinden ortadan kalkar. Böylece aradığımız gerçek huzur ve mutluluk mümkün hâle gelir. Hutbemizin başında okuduğumuz hadîs-i şerifin mealiyle bitirelim: Ebû Hüreyre (r.a.)’dan nakledildiğine göre, Hz. Peygamberim (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: “**Öyle bir zaman gelecek ki kişi malını helalden mi yoksa haramdan mı elde ettiğine bakmayacak!**”⁴

¹ Nahl suresi, 16:116

² Müslim, Zekât 65

³ Taberânî, el-Mu’cemü’l-Evsat, VI, 310

⁴ Buhârî, Buyû, 23